

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Söcken: HÄLSINGBORG

Berättat av: Fiskare Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Levnadsöden, fiske m.m.	s. 1.
Katten ur tunnan.	s. 2.
Påsk.	s. 3.
Pingst.	s. 3.
Midsommar.	s. 4.
Mårten.	s. 4.
Sundet isbelagt.	s. 5.
Julen.	s. 6.
Stjärngossar.	s. 6.
Julaskott.	s. 6.
Kärnan.	s. 7.
Marknader.	s. 7.
Poliser och dragare.	s. 7.
Smuggling.	s. 8.
Bengt Scheer.	s. 8.
Silla Bengt.	s. 8.
Bäckamannen.	s. 9.
Varulvar.	s. 9.
Lurendrejare.	s. 9.

ACC. N:R. M.8430:1-20.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: _____ Adress: _____
Söken: HÄLSINGBORG Berättat av: Fiskare Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sergeant Jävert.	s. 10.
Julaknutor.	s. 10.
Segling.	s. 10.
Valborgsmässoafton och 1:a maj.	s. 11.
Kristi Himmelsfärdsdagen.	s. 12.
Vårfrudagen.	s. 12.
Påsk.	s. 12.
Stenbocksmarschen.	s. 13.
Slädpartier om vintern.	s. 14.
Lotsar, Stränga vintrar m.m.	s. 15.
Grisar.	s. 15.
Jordbruk i Hälsingborg.	s. 16.
Vad brukade man skrämman barnen med?	s. 16.
Brandväsen.	s. 16,17.
Hälsingborg på 1870-talet.	s. 18.
Krogar i Hälsingborg.	s. 19.
Husarerna.	s. 19.
Skäverkvinnan i Pålsjö.	s. 19,20.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 8430:1

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Fiskare

Söken: HÄLSINGBORG

Berättat av: Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVLevnadsöden, fiske m.m.

-Jag kom till sjöss när jag var 15 år och seglade med svenska och engelska båtar. Min far var fiskare här i Hälsingborg uppe på norr. Vi livnärde oss med fiske. Vi fiskade torsk, och i augusti fiskade vi sill. Där var då mycket gott om fisk, inte minst sill. Vi sålde merendels själva den sill vi fiskat. Vi låg här i hamnen och sålde, men vi fick inte mer än högst 25 öre per val. Vi hade bara en enda segelbåt, men vi fiskade likväl på många olika platser i Sundet. När vi fiskade sill rättade vi oss alltid efter strömmarna i Sundet och drev med våra garn som det var lägligast. Fiskets utgång berodde mycket på betet man satte på kroken. Men det fanns också andra ting man tåg hänsyn till. Det kunde ofta hända att man mötte en viss person, som sades ha otur med sig, och då vände man om. Vissa personer hade dåligt fiskerrenomé. Vid hela Drottninggatan låg endast några små halmhus och där som nu är planterat med träd gick sjön upp i min barndom. Vid Hälsovägen drog vi upp våra båtar. Där var en bäck som rann ut, och där var också en bro, som hette Bäckabron. Över den kom lantborna körandes när de skulle till sta'n.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:2.

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Fiskare

Söcken: HÄLSINGBORG

Berättat av: Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV✓Katten ur tunnan.

~~K~~atten ur tunnan slog de i Hälsan. Det var merendels sjöfolk som ordnade med den saken. Inga andra fick vara med på balen efteråt utom ett par av stadens bästa drängar. Jag minns inte att de hade någon levande katt, men de hade haft en sådan längre tillbaka igen. Men de hade en flaska punsch. Den som lyckades slå ut flaskan blev kattakung, och så bar de honom in i salen. På balen var många damer med. Vi red aldrig. Själv har jag nämligen varit med många gånger. Hela salen var klädd med svenska flaggor, och dit in bar de katta- kungen samt hurrade och skrattade och väsnades värre. De voro däremot i n t e utklädda. Jag minns dessa tillställ- ningar redan från den tiden när jag slutat skolan och varit till sjöss första året. Då var jag 17-18 år, och då var jag själv med för första gången, eftersom jag ju var sjöman. Men det var inte bara ungt folk, som deltog i dessa fastlagsupptåg. Där var också gifta gamla karlar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:3

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Fiskare
Söken: HÄLSINGBORG Berättat av: Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Påsk.

-Vid påsk rullade vi ägg ute på marken. De voro färgade, äggen som vi hade. Vi rullade t.ex. ute på norr, där som nu är byggt. Där var förr stora fält. Vi kunde vara 3-4 stycken i ett lag. Ett ägg lades ut, och den som råkade det vann det.

✓ Pingst.

-Vid pingsten tog vi till "ammermölleskogen norr om Helsingör. Det var annandag pingst. Där var liv och rörelse även tredje dag pingst. Där skulle man "se pingstnarren", som de sa'. Han gick omkring utklädd och spelade pajas. Det var en gesäll, som spökat ut sig i byxor och tröja.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430: 4

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Fiskare
~~Staden~~: HÄLSINGBORG Berättat av: Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Midsommar.

-Då hade vi majstång på den stora gröningen på norr, och där var flickor och pojkar ihop och dansade långt ut på natten. Vid kusten brände vi fiskare tjärtunnor nere vid stranden. Det var fiskare som ombesörjde det.

✓ Mårten.

-Vi hade inte som i våra dagar anka på den tiden här jag var pojke. Vi levde tvärtom i små förhållanden. Vi var sex stycken och hela vår bostad utgjordes av ett rum, vi hade varken källare eller kök, men rent och snyggt skulle allting vara. Mor strödde sålunda alltid vid helgerna sand och ene på golvet. Vi var fyra bröder samt far och mor bara i det rummet, och om vintrarna måste vi även ha potatisen inne i rummet, ty vi hade ingen källare. Vi bodde i Pålsgatan. Här var många fiskare då. En del fiskare bodde i Gravarna, en del i Pål sjö. Då "träckte" /drog/ vi upp våra båtar där folk nu går och spatserar i allén. Jag behöver knappast säga, att vi inte hade råd att ha gås eller anka. Vi hade vanlig fisk vid mårten.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8430:5

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Fiskare
Söcken: HÄLSINGBORG Berättat av: Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sundet isbelagt.

-Det hände ofta att vintern var så sträng, att Sundet frös till, och då gick folk ut från sockerbruket samt rakt över till Helsingör. En försökte t.o.m. rida över Sundet, men han gick ned i en vak. Det var en bokhållare. De drog visserligen upp hästen, men djuret var så illa däran, att de måste slakta ned det; men ryttare gick klar. Jag var själv bland dem som gick över till fots. Vi köpte danska kringlor där inne, som vi trädde på ett band samt hängde om halsen. Vi fiskare rodde eljest över till Helsingör var söndag.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:6.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söcken: HÄLSINGBORG Berättat av: Fiskare
Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Julen.

-Vi hade alltid julgran, en liten en som stod på bordet. Det hade vi så långt tillbaka jag kan minnas. Några julklappar fick vi däremot inte. Julmiddagen minns jag som i går. Vi satte oss till bords vid skymningen julafton, och på bordet hade mor dukat fram saltad fisk och potatis samt gröt. Vid julen hade vi alltid den finaste duken som vi ägde, och på bordet stod två talgljus. Det var så högtidligt så. Min far var en gammal sjöjägare, som sköt änder, ja, han satte t.o.m. garn i vakarna och fångade fåglarna på så sätt. Han sålde de flesta av änderna. De kom hem och köpte dem av honom, men vi ordnade alltid så att vi hade en and till juldagsmiddagen.

✓ Stjärngossar

-Det hade vi inte här i Hälsingborg.

✓ Julaskott.

-När det var jul skulle min far alltid skjuta julaskott om kvällen. Han sköt även utanför det huset som vi bodde i, och varje jul blev han bjuden in till värden på trätering för att han lossat av en salva. Vi barn blevo däremot inte bjudna med. Det var bara han, gubben, som sköt. Vi fortsatte att skjuta, men sedan blev det förbjudet.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:7

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söcken: HÄLSINGBORG Berättat av: Fiskare
Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kärnan.

-I min barndom talade de om en skräddare, vad han hette minns jag inte, som skulle försöka ta sig ned medelst en paraply från tornet, men han slog ihjäl sig. Däremot har jag inte hört några sägner om några kungar som suttit fångna där. I min barndom fick vi gå dit upp, och där var små rum och i ett av dem stod en sträckbänk. I ett annat rum låg en hop trasor. Det har varit fästning på sin tid.

Marknader.

-Till marknaderna kom det mycket lantbor körandes. Där rådhuset nu är byggt var en plats med tivoli, karusjeller och uppträdande artister. Många voro fulla, inte minst efter kreatursaffärerna.

Poliser och dragare.

-Det var inte lätt att hålla ordning. Då var här inte mer än två poliser, Borg och Bengt Scheer, och så var här dragare som om nätterna gick och ropade i gatorna: "Hör väktarerop, klockan är t - o - l - v slagen" o.s.v.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:8

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Fiskare

Söken: HÄLSINGBORG

Berättat av: Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSmuggling.

-Det smygglades rätt mycket, men det var framför allt Råå-
bor som svarade för det. De hade sina kupor på ryggen som
de hade fisk i. Och det hände också att de hade en fisk-
blåsa innanför kjolen, där det var sprit i. När de sedan
kom in till staden uppsökte de handlarna och sålde våtvaran.
Vid marknader och dylika tillfällen hände det också att
de kunde få tag i någon hugad spekulant bland marknadsfolket.

Bengt Scheer

stod alltid utanför husen och gjorde sina grimaser för
pigor och butiksbiträden. Historien om fiskalen och Bengt
har jag inte hört.

Silla Bengt.

-Han har varit på ålderdomshemmet, men dessförinnan gick
han ärenden för fiskargummorna, och så var han så glad för
rökverk. En gång hade han blivit bjuden på en stor, tjock
cigarr, men rätt som det var när han satt och skulle tända
på den small det till. Det var krut i cigarren! Det var
någon som behagat skojä med Silla-Bengt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8430:9

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Fiskare
Söken: HÄLSINGBORG Berättat av: Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckamannen

gick med en röd lykta, och så hade han en spetsig röd luva på huvudet. Han for omkring blixtnabbt med sin lykta. De brukade inte se honom på något speciellt ställe, men på natten, om de inte kunde komma hem/=hitta hem/, så gav de honom en slant, så hjälpte han dem att finna vägen. Om det är sant vet jag inte, men mina föräldrar talade om det.

Varulvar hörde jag aldrig talas om .

Min far var också en

Lurendrejare

förr i tiden. Han hade roddare med sig, som rodde. En skärtorsdag såg de en man komma gående på vattnet. Far kunde inte se honom men hans bror upptäckte gestalten och sade:

—Det är bäst att vi vänder om!

Men det gjorde de inte. De voro ute efter smuggelgods från Danmark, men det gick inte lyckligt den gången, ty tullarna dök upp omedelbart därpå och tog både båt och gods. Den där gestalten som kom gåendes på havsytan var ett varsel att någonting obehagligt skulle hända. Och det gjorde det också.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:10.

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress: Fiskare

Söcken: HÄLSINGBORG

Berättat av: Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSergeant Jävert

var över alla dessa här tullsnokarna. Han upptäckte många smugglare, men han upptäckte dock inte alla. Här var många lurendrejare som visste var de skulle landa. Det gick bra i många fall, men det hände ju också att tullarna helt plötsligt dök upp med sin häst och vagn och lade beslag på smuggelgodset.

Julaknutor

känner jag inte till, men mina föräldrar talade om att de låg och lekte i en hel knippa bås/halm/, men det har jag inte varit med om. Far var född på Viken men hade bott länge i Hälsingborg. Han hade seglat på sjön också i flera år.

Segling.

-När vi seglade på de svenska skutorna, skulle vi alltid pumpa läns, och då sjöng vi i takt:

Pumpa, pumpa på
för brännevin det skall ni få
så länge ni kan hålla ut och pumpa på.
Pumpa, pumpa, pumpa,
för skutan hon är läck.
Ja, brännevin det skall ni få.

Seglationen slutade merendels i oktober månad, ty det blev tidigt is i Norrland, men i maj månad började sedan alla skutorna riggas till, och då kom sjömännen körandes till staden med sina grönmålade kistor och skulle söka hyra.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430: //

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Fiskare
Söcken: HÄLSINGBORG Berättat av: Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Valborgsmässoafton och 1:a maj.

-Vi gick och sjön maj siste april.Vi slog oss ihop fyra till fem stycken,och sedan hade vi majgille efteråt.Vi gick merendels i sta'n,men det fanns också de som utsträckte sina turer till landsbygden,där de hade bättre tillgång på ägg.Jag var själv med en gång,men vi gick inte längre än en fjärdingsväg från staden.Vi fick så mycket ägg vi kunde bära,och alla människor var så glada över sången.Men så sjöng vi nog rätt bra,ty vi hade övat oss ett par veckor i förväg.En av pågarna var mycket röstbegåvad,och han tog och gav oss en tio tolv ordentliga duvningar innan vi gav oss iväg.Det var på den tiden "Bengta Lars" hade Hälsan.Vi skulle dit in efter vårmajsångarturné,men när vi kom dit in,satt där en hel hop fina herrar och drack mærg i benen.Det gjorde nämligen fint folk.Men vi generade oss inte,ty vi var kavata pågar.Vi hade fått bra med pengar under vår färd,och ägg i tjogtals,så vi hade ett härligt gille efteråt.Da'n därpå sken solen så varmt,att vi kunde bege oss ut i gröngräset i Pålsjö,och där hade vi en stor fest.Vi var bara pågar,inga töser,och så drack vi äggtoddy.En av oss hade en harmonika med sig och han spelade och vi hade skoj värre.Men några flickor var det inte med.Det var bara vi som varit och sjungit.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:12.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söcken: HÄLSINGBORG Berättat av: Fiskare Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Kristi Himmelsfärdsdagen

var i n t e första metardagen, inte första seglardagen heller, och inte heller hörde jag någon tala om att man den dagen kunde ha någon särskilt god fiskelycka, fast att jag varit fiskare i många år.

✓ Vårfrudagen .

-Då skulle vi alltid lägga oss i dagsljus. Det brukade vi alltid i min barndom.

✓ Påsk.

-Skärtorsdagen skulle de resa till Blåkulla. Gamla käringar skulle då fara te' Blåkulla, och de brukade då rida på en kvast. Men de kom också igen. Jag minns att de gamla brukade säga, att de reste med ostvinden och kom igen med nordväst-
vinden.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:13.

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Fiskare

Söcken: HÄLSINGBORG

Berättat av:

Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVStenbocksmarschen.

-Till en början var det inte alls husarer som tågade upp till stenen utan fiskare och sjöfolk. De brukade ha en fiolspelare i teten som hette Appel, och så hade de alltid en liten flaska med sig. När de kom upp tog de sig en klunk, varefter de slog flaskan i stenen under det de utropade:

-Skål, du gamle Stenbock!
Skarpskyttarna med deras musik kom mycket senare. Appel var alltid med när fiskarna tågade dit upp. Vi var inte utklädda och inte heller hölls några tal. Vi tågade upp för Hälsövägen till Ringstorp.

Skriv endast på denna sida!

ACC. Nr.

M. 8430:14

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress: Fiskare

Söcken: HÄLSINGBORG

Berättat av: Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSlädpartier om vintern.

-När det var vinter och snön låg tjock brukade sjöfolket hyra slädar av åkarna här i staden. Vi körde till Råå och omigen och så hade vi fest i Hälsan, det var det gängse programmet som vi tillämpade. Våra fruar var också med. Vi hade alltid stickade täcken över hästarna samt bjällor på djuren, så att det skramlade riktigt vackert. Det var mycket brukligt med slädpartier om vintrarna. Nu ser man det sällan. Sjöfolket brukade oftast rigga upp en båt, och ibland gjorde de en riktig ångbåt. De hade någon sorts eldning, en spis e.d., inne i båten, så att det rök precis som ur en ångbåtsskorsten. En gång kom ett sådant följe körande tvärs över Stortorget. Vid hörnan av nuvarande bokhandeln satt en kagekvinna och sålde kakor. En av besättningen på "båten" stod och lodade med ett lod, och när de åkte förbi henne, kastade han lodet rakt i kakkorgen. Den som stod och lodade var svårtad i ansiktet, så att han såg ut som en neger. -Emton famnar, kagebotten!, skrek han när han placerat lodet i gummans korg. Hon som stod och sålde kakor kallades för "Färgare Svenskan", men jag vet inte det riktiga namnet på henne. Allt nog, hon blev rysligt förskräckt, men karlarna voro inte sämre än att de senare på dagen kom in till staden igen och köpte upp alla de söndersmulade kakorna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8430:16.

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Fiskare

Söken: HÄLSINGBORG

Berättat av: Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVJordbruk i Hälsingborg.

Ute på norr låg hela fält där som nu Pärsgatan ligger .
Där denna gata nu går fram låg förr sädesfält, som ägdes av
en Stenkula. Han hade koer/kor/ och jordbruk ute på norr.
Stallarna hade han uppe vid Tågaborg.

Vad brukade man skrämman barnen med?

- Bäckamannen var det som man oftast skrämde oss barn med.
Jag minns så många som sa' till mig när jag var liten:
- Akta dig, för annars kommer Bäckamannen!

Brandväsen.

-När eld utbröt var här en som hette Niklas som blåste i
sitt horn på gatorna, och dessutom klämtade de i kyrkan. Alla
husägare skulle då sätta ut ett kar med vatten, och några minuter
minuter senare kom stadens åkare körandes för full fart för
att hämta innehåll i karen, som de körde till sprutorna. De
hade inga ångsprutor på den tiden utan bara handsprutor.
Fiskarna hade sin uppgift när det var eldsvåda. De skulle
nämligen komma med seglen. Vi hade vars en gul bricka på
brösten, och på dessa brickor stod ordet "segel". Det var
liksom stora fyrkantiga presenningar, som vi "träckte" upp
på gavlarna och så sprutade de på dem, så att det inte skulle
ta fyr på det huset också, ifall det var hotat. Att "vara
med seglen" var fiskarnas uppgift. De höllde vatten i ett
stort kar, och sedan stod de och sprutade med handsprutor.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 8430:14

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Fiskare
Söcken: HÄLSINGBORG Berättat av: Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Slädpartier om vintern.

-När det var vinter och snön låg tjock brukade sjöfolket hyra slädar av åkarna här i staden. Vi körde till Råå och omigen och så hade vi fest i Hälsan, det var det gängse programmet som vi tillämpade. Våra fruar var också med. Vi hade alltid stickade täcken över hästarna samt bjällor på djuren, så att det skramlade riktigt vackert. Det var mycket brukligt med slädpartier om vintrarna. Nu ser man det sällan. Sjöfolket brukade oftast rigga upp en båt, och ibland gjorde de en riktig ångbåt. De hade någon sorts eldning, en spis e.d., inne i båten, så att det rök precis som ur en ångbåtsskorsten. En gång kom ett sådant följe körande tvärs över Stortorget. Vid hörnan av nuvarande bokhandeln satt en kagekvinna och sålde kakor. En av besättningen på "båten" stod och lodade med ett lod, och när de åkte förbi henne, kastade han lodet rakt i kakkorgen. Den som stod och lodade var svärtad i ansiktet, så att han såg ut som en neger. -Emton famnar, kagebotten!, skrek han när han placerat lodet i gummans korg. Hon som stod och sålde kakor kallades för "Färgare Svenskan", men jag vet inte det riktiga namnet på henne. Allt nog, hon blev rysligt förskräckt, men karlarna voro inte sämre än att de senare på dagen kom in till staden igen och köpte upp alla de söndersmulade kakorna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8430:15

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Fiskare
Söken: HÄLSINGBORG Berättat av: Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lotsar, Stränga vintrar m.m.

-Jeppa Lots och Peter Kock var de två första lotsarna här i Hälsingborg. På den tiden var här inga bogserbåtar, så skutorna seglade in i hamnen, och sedan fick de hala sig in till kajerna. På den tiden hade vi ofta hårda vintrar. Sjöen "låg" de mesta vintrarna, och en massa drivis kom söderifrån, och vi kunde inte gå ut och fiska. När det blåste hårt, kom stora isberg upp på stranden som strömmen förde med sig. Om vintrarna högg fiskarna hål på isen och där stod de sedan och pilkade för att få litet torsk. Det var besvärliga tider för fiskarna. Men de voro beredda på det, och de saltade därför ned fisk och ål långt i förväg för att kunna möta de onda tiderna. Mor min bakade själv allt brödet. Vi hade ingen egen ugn, men vi körde in degen till en bagare på en rullebör och fick bakat den. Det gav vi 50 öre för. Här var flera bagare i Hälsingborg, så jag minns inte vad han hette, som vi bakade hos.

Grisar.

vi/

-Merendels hade också en liten gris nära stugan, som vi slaktade till jul. På så sätt fick vi litet fläsk och det ena med det andra. Där var en särskild gubbe som gick omkring i husen och slaktade grisar. Vad han hette minns jag inte. På den tiden fick vi ha svin tätt intill stugan. Vi hade bara ett rum och varken kök eller källare, men vi var likväl friska och krya. Vi var sex stycken med far och mor.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8430:16.

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad:

Adress:

Fiskare

Söken: HÄLSINGBORG

Berättat av: Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVJordbruk i Hälsingborg.

Ute på norr låg hela fält där som nu Pärsgatan ligger .
Där denna gata nu går fram låg förr sädesfält, som ägdes av
en Stenkula. Han hade koer/kor/ och jordbruk ute på norr.
Stallarna hade han uppe vid Tågaborg.

Vad brukade man skrämman barnen med?

- Bäckamannen var det som man oftast skrämde oss barn med.
Jag minns så många som sa' till mig när jag var liten:
- Akta dig, för annars kommer Bäckamannen!

Brandväsen.

-När eld utbröt var här en som hette Niklas som blåste i
sitt horn på gatorna, och dessutom klämtade de i kyrkan. Alla
husägare skulle då sätta ut ett kar med vatten, och några
minuter senare kom stadens åkare körandes för full fart för
att hämta innehåll i karen, som de körde till sprutorna. De
hade inga ångsprutor på den tiden utan bara handsprutor.
Fiskarna hade sin uppgift när det var eldsvåda. De skulle
nämligen komma med seglen. Vi hade vars en gul bricka på
bröstat, och på dessa brickor stod ordet "segel". Det var
liksom stora fyrkantiga presenningar, som vi "träckte" upp
på gavlarna och så sprutade de på dem, så att det inte skulle
ta fyr på det huset också, ifall det var hotat. Att "vara
med seglen" var fiskarnas uppgift. De hällde vatten i ett
stort kar, och sedan stod de och sprutade med handsprutor.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:17

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Söcken: HÄLSINGBORG Berättat av: Fiskare
Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Åkare som inte infann sig gick böta och detsamma gällde husägare som inte ställde ut ett kar med vatten. Åkarna hade stora tunnor med en propp i, och när de kom fram till sprutan tog de ur proppen och lät vattnet forsa ned i sprutan. Men merendels brann huset upp, trots att alla var på benen! Det gick inte att släcka en ordentlig eldsvåda med den attiralj, som de hade på den tiden. Här var många stora eldsvådor, men jag minns inte när Gröna Lund brann, men däremot kommer jag mycket väl ihåg när Tornerhielms hus i Fågelsångsgatan brann. Det var bara ett trähus, och det brann raskt. Då levde Tornerhielm, men det var en aktad man, och vi bildade en kedja. I spannmålshandlare Olssons gård var en pump, och den tomma spannen gick ner och den fulla upp till elden. De stod i två rader och Tornerhielm stod själv och ordnade oss. Jag kan än i dag se den gamle Tornerhielm. Det var en hygglig man. Han hade alltid en uppköpare, när fiskarna kom i land, och han skulle alltid ha riktigt ny torsk. Han var så glad för fisk. I Tornerhielmska trädgården var så mycket fester med illuminering och allting. "Det står en bit av hans hus där uppe ännu".

Senare fick vi frivillig brandkår, och de hade sin plats vid Gamla fiskartorget bakom Rådhuset. Där hade de ett eget hus. Det var merendels hantverkare som voro med i denna frivilliga brandkår.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430 : 18.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress: Fiskare
Söcken: HÄLSINGBORG Berättat av: Larsson
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hälsingborg på 1870-talet.

På den tiden var det mest fiskare och borgare här i Hälsingborg. Mellan Helsingör och Hälsingborg gick färjebåtar med passagerare och post. Om vintrarna gick fiskarna och medlemmar av gamla dragarlaget och drog dessa båtar på isen och så satt passagerarna i båten precis som under vanliga förhållanden. Här var många högt aktade borgare. De hade sina små hus i Drottninggatan och ovanför. Fiskarna hade det inte så illa. De hade i regel en butelj danskt brännvin, som de kunde dricka ur, för de var över nästan dagligen och köpte då med sig hem vad de behövde för eget bruk. Men här var också en väldig mängd småkrogar, så en främling fick gärna det intrycket, att Hälsingborg var krogarnas stad.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:19

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: "alter Welin

Härad:

Adress:

Socken: HÄLSINGBORG

Fiskare
Berättat av: Larsson

Uppteckningsår: 1941

Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVKrogar i Hälsingborg.

-Här var "Öresund", som låg bakom rådhuset och som ägdes av Per Jönsson. "Skarpa Hörnet" låg uppe där som bokhandeln nu är och där klädeshandlare Nilsson hade sin affär i början av Kullagatan. Så var där en källare under Mollberg, "Mollbergs källare", där hade de också utskänkning. "Skandinavien" låg nere vid hamnen vid Järnväggsgatan. "Skandinavien" besöktes mycket av sjöfolk.

Husarerna.

-Där rådhuset nu ligger låg förr husarstallarna. Där var en del av husarerna också förlagda. Det var nästan värst att komma igenom gränden när det var mörkt, för husarerna voro inte så goda att dragas med när de satte den sidan till. Men lyckligtvis var här mestadels ett bra befäl, som höll ordning och reda.

Skäverkvinnan i Pålsjö.

-Ute i Pålsjö var en skäverkvinna, som lät tala om sig rätt mycket. De kom ofta körandes från landet för att få sina barn botade för skäver, men det var bara om torsdagarna som hon hade mottagning. Jag kommer nu inte ihåg vad hon hette. Hon var mycket anlitad på den tiden, men jag har aldrig själv varit där. Vad hon gjorde med barnen vet jag inte, men de

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8430:20.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Adress:
Socken: HÄLSINGBORG Berättat av: Fiskare
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hälsingborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sa', att hon målte med ettband och att hon slog knutar på
det, som skulle gömmas en viss tid. Så hade hon också en
salva som hon själv lagade till utav växter. De kom körandes
långa vägar ifrån, och där var ibland så fullt, att hon inte
kunde ta emot alla. Hon bodde bara i ett litet hus, men folk
hittade likväl vägen dit.

Skriv endast på denna sida!